

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6Ps/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321203781
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4321203781.1

Uznesenie

Okresný súd Levice v opatrovníckej veci osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony E. J., X.. XX.XX.XXXX, L. L. Č.. XXX, zastúpený ustanovenou opatrovníčkou H. J., X.. XX.XX.XXXX, L. L. Č.. XXX, V..Č.. H.. G. D. XXX/XX, Ž.U., o návrhu na zmenu opatrovníčka osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o d v o l á v a z funkcie opatrovníčky H. J., X.. XX.XX.XXXX, L. L. Č.. XXX, V..Č.. H.. G. D. XXX/XX, Ž..

II. Súd u s t a n o v u j e S. L., R. R. L. Č.. X, XXX XX L., za opatrovníka pre osobu obmedzenú v spôsobilosti na právne úkony E.X. J., X.. XX.XX.XXXX, L. L. Č.. XXX.

III. Opatrovník je o p r á v n e n ý a p o v i n n ý zastupovať opatrovanca v rozsahu, v ktorom mu bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená.

IV. Opatrovník bude riadne v y k o n á v a ť povinnosti opatrovníka, dbať na pokyny súdu a podávať správu o osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony vždy do 30.06. a 31.12. kalendárneho roka.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 15Ps/5/2013-91 zo dňa 17.12.2014 bol E. J., X.. XX.XX.XXXX, obmedzený v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu rozhodovania o úkonoch súvisiacich s potrebou jeho psychiatrickej liečby. Predmetným rozsudkom súd za opatrovníčku menovaného ustanovil jeho manželku p. H. J., X.. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná menovaného zastupovať v rozsahu, v ktorom mu bola jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 02.01.2015.

2. Dňa 20.10.2021 podala ustanovená opatrovníčka p. H. J., X.. XX.XX.XXXX na tunajší súd návrh na jej odvolanie z funkcie opatrovníčky pre osobu obmedzenú v spôsobilosti na právne úkony E. J., X.. XX.XX.XXXX. Ako uviedla v podanom návrhu, menovaný E. J. je jej manželom, pričom z manželstva pochádzajú štyria synovia, ktorí sú už dospelí. S manželom majú trvalý pobyt v obci Bátovce, kde sú spoločne nájomníkmi obecného bytu, ktorý je evidovaný na jej meno. Taktiež s manželom vlastní rodinný dom na adrese Mjr. Daniela Gondu 500/45 v obci Žemberovce. Navrhovateľka uviedla, že tohto času ona žije v rodinnom dome v Žemberovciach a manžel v nájomnom byte v Bátovciach. Navrhovateľka ďalej v podanom návrhu poukázala na rozsudok Okresného súdu Levice č.k. 15Ps/5/2013-91, právoplatný a vykonateľný dňa 02.01.2015, ktorým súd obmedzil jej manželovi E. J., X.. XX.XX.XXXX spôsobilosť na právne úkony v rozsahu, že nie je spôsobilý rozhodovať o úkonoch súvisiacich s potrebou jeho psychiatrickej liečby. Zároveň súd za opatrovníčku pre p. E. J. ustanovil ju ako jeho manželku, ktorá je oprávnená a povinná menovaného zastupovať v rozsahu, v ktorom mu

bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená. V návrhu ďalej navrhovateľka uviedla, že správanie jej manžela voči nej bolo počas celého manželstva nepredvídateľné. Manžel požíval alkoholické nápoje a stávalo sa, že mal voči nej agresívne správanie, urážal ju a vulgárne jej nadával. Podozrieval ju z nevery a situáciu niekoľkokrát musela riešiť aj polícia. Následne sa manžel rozhodol, že sa pôjde liečiť a bol hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, kde mu diagnostikovali psychiatrickú diagnózu paranoja s bludmi. Manželove správanie sa aj napriek absolvovaní hospitalizácií v PN Hronovce nezmenilo a naďalej navrhovateľke vyčítal, že ho podvádza. Navrhovateľka bola následne nútená uvedenú situáciu riešiť podaním návrhu na obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony v rozsahu rozhodovania o potrebe jeho psychiatrickej liečby. Taktiež sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti do rodinného domu v Žemberovciach a manžel ostal v byte v Bátovciach. Napriek správaniu manžela sa navrhovateľka ešte chodila o neho starať, navarila mu a upratala. Manželove správanie sa však nezmenilo, podal na súd aj návrh na rozvod manželstva, ktorý potom vzal späť. Ako ďalej uviedla navrhovateľka v návrhu, manželovi správanie vyvrcholilo dňa 02.10.2021, kedy ju napadol v rodinnom dome v Žemberovciach a vyhrážal sa jej, že ju „zahluší“. Následne bola deťmi manželov zavolaná polícia, ktorá manžela vykázala z domu na dobu 10 dní. Vykázanie zo spoločného obydľia je vedené na Obvodnom oddelení PZ v Leviciach pod č. S.-Z.-S.-XX-XXX/XXXX. Predmetné potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydľia zo dňa 02.10.2021 navrhovateľka pripojila k podanému návrhu. Navrhovateľka zároveň uviedla, že podala na tunajší súd aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. e), f) Civilného sporového poriadku. Súd jej návrhu v časti zákazu vstupu manžela do domu a v časti približovania sa ku nej rozhodnutím č.k. 5C/27/2021-50 zo dňa 06.10.2021 vyhovel a súčasne jej uložil povinnosť podať v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia žalobu vo veci samej, ktorou sa bude domáhať proti žalovanému (jej manželovi) úplného vylúčenia z užívania nehnuteľností patriacich do BSM zapísaných na liste vlastníctva č. 728, kat. územie Horné Žemberovce, obec Žemberovce. V podanom návrhu p. J. poukázala aj na skutočnosť, že tohto času je na dôchodku, pričom jej príjem tvorí iba dôchodková dávka. Tieto peniaze miera na zabezpečenie svojich základných životných potrieb, liekov a úhradu poplatkov spojených s prevádzkou nehnuteľnosti. O svojho manžela sa chcela aj naďalej starať, avšak jeho správanie voči nej a strach o svoj život ju donútili túto situáciu riešiť podaním predmetného návrhu.

3. Dňa 25.11.2021 doručila navrhovateľka na základe výzvy súdu vyjadrenie, v ktorom poukázala na to, že jej manžel ju dňa 02.10.2021 fyzicky napadol a preto na neho podala trestné oznámenie. Jeho psychiatrická jej nedokázala pomôcť, keď žiadala o jeho preliečenie. Keďže navrhovateľka podala na tunajší súd žalobu o trvalé vylúčenie jej manžela z užívania spoločnej nehnuteľnosti, ktoré konanie je vedené pod sp.zn. 5C/29/2021, vyjadrila nesúhlas s tým, aby bola naďalej jeho opatrovníčkou. Ako ďalej uviedla, taktiež ani ich deti nie sú vhodnými osobami na ustanovenie do funkcie jeho opatrovníka, nakoľko je rozhádaní s celou rodinou.

4. Dňa 14.03.2022 bolo na základe žiadosti súdu doručené vyjadrenie Obecného úradu Bátovce z ktorého vyplýva, že p. E. J., X.. XX.XX.XXXX býva v obecnom nájomnom byte. Komisiou verejného poriadku riešený nebol. Ako ďalej uviedli, k obmedzeniu jeho spôsobilosti sa nevedia vyjadriť. Jeho blízke osoby, ktoré by spĺňali podmienky pre ustanovenie za opatrovníka sú jeho synovia E. J., X.. XX.XX.XXXX, H. J., X.. XX.XX.XXXX, J. J., X.. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom Mjr. Gondu 500/45, Žemberovce a dcéra F. B., K.. J., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Bratislava, ul. Herlianska 130/8. Obec Bátovce v zastúpení starostom obce A.. J. L. vyjadrila súhlas s ustanovením do funkcie opatrovníka pre J.. E. J. v rozsahu obmedzenia jeho spôsobilosti, a to v prípade, ak jeho blízke osoby nebudú súhlasiť s ustanovením do tejto funkcie.

5. Tunajší súd následne žiadosťou zo dňa 07.03.2022 požiadal plnoleté deti p. E. J. o zaslanie vyjadrenia, ohľadom ich ustanovenia do funkcie jeho opatrovníka v rozsahu, v ktorom je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená. Dňa 22.03.2022 doručil súdu p. J. J., X.. XX.XX.XXXX, L. H.. D. XXX/XX, Ž. vyjadrenie, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s ustanovením do funkcie opatrovníka pre jeho otca. Následne dňa 25.03.2022 bolo súdu doručené vyjadrenie p. E. J., X.. XX.XX.XXXX C. J.. H. J., X.. XX.XX.XXXX, S. L. H.. D. XXX/XX, Ž., ktorým obaja vyjadrili nesúhlas s ustanovením do funkcie opatrovníka ich otca. Plnoletá dcéra osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony J.. F.X. B., K.. J., X.. XX.XX.XXXX, L. N.. P. XXX/X, L. sa ani po opätovnej urgencii k predmetnej žiadosti súdu do dnešného dňa nevyjadrila.

6. Osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená - p. E. J., X.. XX.XX.XXXX, L. L. Č.. XXX dňa 04.10.2022 doručil súdu jeho vyjadrenie k návrhu na zmenu opatrovníka. Vo svojom

vyjadrení uviedol, že ho mrzí skutočnosť, že sa jeho manželka H. J. vzdala funkcie opatrovníčky. V rámci psychiatrickej liečby mu manželka pomáhala len v tom, že ho sprevádzala na kontrolách do psychiatrickej ambulancie, čo mu však veľmi pomohlo, nakoľko má problémy s schôdzou. Manželka mu pomáhala aj pri nástupe do nemocnice na operáciu, následne ho tri týždne opatrovala v spoločnom rodinnom dome v Žemberovciach. Ako ďalej uviedol, čo sa týka psychiatrickej liečby, v tomto čase sa dokáže o seba postarať sám, vie sa objednať k lekárovi, objednať si a dávkovať lieky. Uvedené robil aj tak sám, nakoľko jeho manželka s ním už 5 rokov nebýva.

7. Z pripojeného potvrdenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Levice zo dňa 02.10.2021 vyplýva, že J. E. J., X.. XX.XX.XXXX, L. L. Č.. XXX bol dňa 02.10.2021 o 22:30 hod. vykázaný zo spoločného obydlija ohrozenej osoby H. J., X.. XX.XX.XXXX na dobu 10 dní, pričom vykázanie sa vzťahuje na rodinný dom na adrese Ž.U., N.. H.. D. XXX/XX, a to vrátane oploteného pozemku rodinného domu.

8. Z pripojeného uznesenia Okresného súdu Levice č.k. 5C/27/2021-50 zo dňa 06.10.2021, právoplatného dňa 27.10.2021, má súd za preukázané, že neodkladným opatrením súd žalovanému p. E. J., X.. XX.XX.XXXX nariadil, aby dočasne nevstupoval do rodinného domu so súp.č. 500, nachádzajúcom sa na par. reg. „C“-KN parcele č. 1953/177 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 236 m², do príľahlej hospodárskej budovy súp. č. 1500 postavenej na parc.č. 1953/178 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 73 m² ako aj na parc.č. 1953/50 - orná pôda o výmere 3431 m², parc.č. 1953/113 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 531 m² a na parc.č. 1953/154 - orná pôda o výmere 256 m², všetky nehnuteľnosti zapísané na LV č. 728, pre kat. územie Horné Žemberovce, obec Žemberovce. Súd zároveň predmetným rozhodnutím uložil J. J. povinnosť nepribližovať sa k žalobkyni p. H. J., X.. XX.XX.XXXX na vzdialenosť menšiu ako 20 metrov s výnimkou účasti na procesných úkonoch v civilnom konaní ako aj priestupkovom konaní, na ktoré bude predvolaný v rozsahu nevyhnutnom na riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch. Neodkladné opatrenie trvá až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o trvalé vylúčenie žalovaného z užívania nehnuteľností. Konanie vo veci samej vedené na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 5C/29/2021 do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené.

9. Z pripojeného rozhodnutia o priestupku vydaného Okresným úradom Levice, odbor všeobecnej vnútornej správy č.k. OU-LV-OVVS-2022/000700-008 zo dňa 07.10.2022 má súd za preukázané, že obvinený E.X. J., X.. XX.XX.XXXX, V. L. L. Č.. XXX bol uznaný vinným z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu jeho úmyselným narušením iným hrubým správaním na osobe blízkej podľa ust. § 49 ods. 1 písm. e) v spojitosti s písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších zmien a doplnení, ktorého sa dopustil tým, že sa dňa 02.10.2021 v čase okolo 21:30 hod. v rodinnom dome na adrese Žemberovce, ul. Mjr. Gondu 500/45 hrubo správal voči svojej manželke - oznamovateľke H. J. tým, že jej povedal tri vulgárne bližšie nešpecifikované nadávky a fyzicky ju napadol tak, že ju trikrát uderil otvorenou dlaňou po hlave, čím jej nespôsobil zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie. Obvinenému E. J. bola zároveň v uvedenom rozhodnutí uložená sankcia - pokuta vo výške 20,- eur, ktorú je povinný zaplatiť do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Predmetné rozhodnutie OÚ Levice, odboru vnútornej správy, nadobudlo právoplatnosť dňa 31.10.2022.

10. Podľa § 272 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

11. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

12. Podľa § 27 ods. 2 OZ, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

13. Podľa § 27 ods. 3 OZ, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby

jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

15. V prípade, ak za opatrovníka nemôže byť ustanovená fyzická osoba, súd ustanoví tzv. verejného opatrovníka, ktorý vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich zamestnancov na základe uznesenia súdu a v súlade s vymedzením úloh miestnej štátnej správy a jej zariadení podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

16. Podľa § 274 ods. 2 CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

17. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

18. Podľa § 276 CMP súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

19. Podľa § 277 ods. 1 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

20. Podľa § 277 ods. 2 CMP súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

21. S poukazom na vyššie uvedené citované zákonné ustanovenia sa súd prvotne zaoberal dôvodnosťou podania návrhu ustanovenej opatrovníčky p. H. J., X.. XX.XX.XXXX na jej odvolanie z tejto funkcie, do ktorej bola ustanovená pre osobu obmedzenú v spôsobilosti na právne úkony - jej manželka p. E. J., X.. XX.XX.XXXX v rozsahu jeho zastupovania a rozhodovania o úkonoch súvisiacich s potrebou jeho psychiatrickej liečby. Ako vyplýva z podaného návrhu, ustanovená opatrovníčka - manželka osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony p. H. J., predmetný návrh podala najmä s poukazom na manželovo pretrvávajúce nevhodné až agresívne správanie voči jej osobe. Z podaného návrhu ako aj z predložených listinných dôkazov, má súd za preukázané, že manžel opatrovníčky sa naposledy dňa 02.10.2021 dopustil násilného správania voči nej, za ktoré bol v priestupkovom konaní uznaným vinným, a to konkrétne zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu jeho úmyselným narušením iným hrubým správaním na osobe blízkej, pričom mu bola uložená sankcia - pokuta. Zároveň Okresný súd Levice, na základe návrhu ustanovenej opatrovníčky p. H. J., uznesením č.k. 5C/27/2021-50 zo dňa 06.10.2021, právoplatným dňa 27.10.2021, neodkladným opatrením uložil J.. E. J., X.. XX.XX.XXXX, aby dočasne nevstupoval do rodinného domu so súp. č. 500, príľahlej hospodárskej budovy ako aj prislúchajúcim parcelám zapísaných na LV č. 728 pre k.ú. Horné Žemberovce, teda do nehnuteľnosti užívannej manželkou. Súčasne súd uvedeným rozhodnutím uložil p. E. J. povinnosť nepribližovať sa k manželke p. H. J. na vzdialenosť menšiu ako 20 metrov. Konanie vo veci samej je vedené pod sp.zn. 5C/29/2021, avšak do dnešného dňa nie je právoplatne skončené. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, a to najmä násilné správanie J.. E. J. voči jeho manželke p. H. J., na základe ktorého odmieta naďalej vykonávať funkciu opatrovníčky pre osobu obmedzenú spôsobilosti na právne úkony, teda jej manželka J.. E. J., je súd toho názoru, že je potrebné podanému návrhu vyhovieť. S poukazom na uvedené má súd za to, že v danom prípade existuje dôvod na zmenu opatrovníka osobe obmedzenej spôsobilosti na právne úkony a preto súd pristúpil k odvolaniu ustanovenej opatrovníčky z tejto funkcie. V danej právnej veci má ďalej súd za preukázané, že plnoleté deti osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony J.. E. J. vyjadrili nesúhlas s vykonávaním funkcie jeho opatrovníka v rozsahu obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony. Vzhľadom na uvedené podľa názoru súdu tohto času niet osoby vhodnej, schopnej a ochotnej prevziať a vykonávať funkciu opatrovníka pre J.. J., nakoľko opatrovník má konať najmä v záujme opatrovanca.

22. S poukazom na vyššie uvedené ako aj skutočnosť, že súdu sa nepodarilo zistiť blízku osobu ako ani inú vhodnú osobu, ktorá by spĺňala podmienky pre ustanovenie za opatrovníka osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony J.. E. J., súd ustanovil za jeho opatrovníka obec Bátorce, ktorá vyjadrila súhlas s ustanovením do tejto funkcie a v ktorej má J.. J. evidovaný trvalý pobyt ako aj aktuálne miesto jeho bydliska.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

24. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania podľa § 52 CMP, nakoľko nebol zistený dôvod, pre ktorý by bolo možné náhradu trov konania priznať niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Levice, v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.